

บทความวิจัย (Research Article)**รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา****The Quality System Management Model in World-Class Standard Schools for the Primary Educational Service Area Office**

พรจรรย์ พัชรmani¹, สมบัติ นพรัก¹, เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย² และ สันติ บูรณะชาติ¹
Pornchan Patcharamanee¹, Sombat Noparak¹, Teamjan Parnichpalinchai² and
Santi Buranachart¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางของการบริหารจัดการ ระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพ และแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 119 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 119 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานวิชาการ จำนวน 119 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่เคยได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 25 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานวิชาการ จำนวน 25 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก 65000

¹ Education Administration, University of Phayao, Phayao Province 56000

² Faculty of Education, Naresuan University, Phisanulok Province 65000

* Corresponding author, e-mail: toy-53@hotmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ สภาพแวดล้อม และเงื่อนไขความสำเร็จ

2. รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่สร้างขึ้น ได้รูปแบบ PIE MODEL ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วยบุคลากร และการบริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning : P) ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Implementing : I) ประกอบด้วย การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการ กระบวนการ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating : E) ประกอบด้วย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และผลลัพธ์ 3) ผลสัมฤทธิ์ (Results) ประกอบด้วย ผลผลิตได้แก่คุณภาพของผู้เรียน และผลลัพธ์ได้แก่ความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 4) สภาพแวดล้อม (Environment) ประกอบด้วยปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ และเงื่อนไขความสำเร็จ 33 เงื่อนไข ได้แก่ 1) นโยบายการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ในโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ความรู้ความสามารถ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการ

3. การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบ, การบริหารจัดการระบบคุณภาพ, โรงเรียนมาตรฐานสากล, ประถมศึกษา

Abstract

The objective of this research was to develop the quality system management model in world-class standard schools for the primary educational service area office with the following sub-objectives : 1) To study the actual situations problems and the ways of the quality system management in world-class standard schools for the primary educational service area office 2) To construct the quality system management model in world-class standard schools for the primary educational service area office and 3) To evaluate the quality system management model in world-class standard schools for the primary educational service area office

The research procedure was performed in three steps : 1) analyzing and synthesizing relevant document research findings, concepts and the theories in administration, then questionnaires 238 were school administrators in world-class standard schools for the primary educational service area office, then interviewing 6 education experts. Data were analyzed through means, percentage and content analysis. 2) constructing of a tentative model, then checking its appropriateness through focus group discussion among 9 educational experts 3) evaluating the usefulness and feasibility by 50 were school administrators in world-class standard schools for the primary educational service area office : data were analyzed, using means and standard deviations.

The results of the research were as follows :

1. The quality system management in world-class standard schools for the primary educational service area office; inputs process results and environment.

2. The quality system management model in world-class standard schools for the primary educational service area office has been abbreviated to "PIE MODEL" consists of four main components and

three conditions for achievements ; 1) inputs with personnel and school administrations 2) process consists of 3 steps; step 1. planning with leadership and strategic; step 2 implementation with student and stakeholder focus, faculty and staff focus and process management; step 3 evaluation with measurement analysis and analysis and knowledge management and performance result 3) results consists of outputs with quality of learners and out comes with the satisfaction of teachers, students, parents and communities. 4) Environment includes factors contributing and factors that hinder management. Conditions for achievements; 1) policies of the quality management in world-class standard schools and 2) the ability of personnel 3) supervision, evaluation and management. 3) The evaluation of the constructed model yielded the results as useful at a high level and high feasible.

Keywords : Model, Quality management, World-Class Standard School, Primary Education

บทนำ

การบริหารจัดการการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนบริบทโครงสร้างของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบใหม่ที่สำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาโดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและให้ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์บนเวทีโลก ซึ่งมุ่งถึงความมีประสิทธิผลเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 จึงกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยยึดหลักการกระจายระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติทั้งด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปเพื่อให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเน้นให้มีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นด้วยการปฏิรูปหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครู บุคลากร และการบริหารจัดการ การยกระดับคุณภาพการศึกษานั้นต้องเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการ ของสังคมปัจจุบัน [1]

สถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด ในการที่จะทำหน้าที่ยกระดับ

มาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น สร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยการพึ่งตนเองซึ่งเป็นความคาดหวังของสังคมที่มีต่อโรงเรียน จึงเป็นผลให้โรงเรียนต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้านตามความสามารถที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นคนไทยที่มีคุณภาพและคุณธรรมเข้มแข็ง และแข่งขันได้ เป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างในด้านคุณภาพ ความมีชื่อเสียง และการยอมรับ อีกทั้งความภาคภูมิใจของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อที่จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเกิดความพยายามที่จะรักษาระดับมาตรฐานคุณภาพ

ในปี 2551 สถาบันนานาชาติเพื่อจัดการศึกษา IMD ได้จัดอันดับรวม 55 ประเทศ ประเทศไทยมีดัชนีด้านสมรรถภาพการศึกษาได้อันดับที่ 43 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปรากฏผลให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมได้คะแนนต่ำ ในการประเมินคุณภาพโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โรงเรียนที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดมีถึงร้อยละ 65 แต่สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญคือ ขีดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ไม่ปรากฏผลให้เห็นเป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม [2] และจากผลการประเมินนักเรียน

นานาชาติ PISA ปี 2552 ของประเทศสมาชิก OECD (Organization for Economic Co-operation and Development)

ซึ่งเป็นการประเมินผลครั้งที่ 4 จาก 65 ประเทศ โดยประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนอายุ 15 ปี พบว่า ผลประเมิน การอ่านนักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย 421 คะแนน อยู่ใน ตำแหน่งที่ 47-51 ผลการประเมินคณิตศาสตร์ นักเรียน ไทยอยู่ในกลุ่ม 48-52 มีคะแนนเฉลี่ย 496 คะแนน และผล การประเมินวิทยาศาสตร์ นักเรียนไทยอยู่ในตำแหน่ง 47- 49 มีคะแนนเฉลี่ย 425 คะแนน นอกจากนี้ผลการประเมิน นักเรียนในประเทศจากสถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (สทศ.) ในปีการศึกษา 2552 พบว่า ผลการสอบ O-NET จากคะแนนเต็ม 800 คะแนน นักเรียนไทยได้ คะแนนเฉลี่ยเพียง 200 กว่า ๆ เท่านั้น [3]

จากการที่ประเทศไทยพบกับวิกฤตคุณภาพ การศึกษาไทยตกต่ำ ทั้ง O-NET และ PISA และจาก ความคาดหวังและความต้องการของสังคมดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่มุ่งมั่นต่อการพัฒนา คุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยยกระดับโรงเรียนชั้นนำ ที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนดีมีมาตรฐาน สากล เพื่อให้เป็น โรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่ง เรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสามารถ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทย และมีความสามารถ ก้าวไกลในระดับสากล โดยกำหนดโรงเรียนเป้าหมายในการ พัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ปีการศึกษา 2553-2555 ในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาจำนวน 119 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 381 โรงเรียน รวมจำนวน 500 โรงเรียน

ซึ่งได้กำหนดภาพแห่งความสำเร็จโรงเรียน มาตรฐานสากลไว้คือ ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากล ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน (หลักสูตรและการ สอน) และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โดยโรงเรียน มาตรฐานสากลจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้คือ ผู้เรียนมี ศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) ได้แก่ เป็นเลิศ วิชาการ, สื่อสารสองภาษา, ล้ำหน้าทางความคิด, ผลิต งานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์โรงเรียน มาตรฐานสากลไว้ คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็น พลโลก (World Citizen) ยกระดับการจัดการเรียนการ สอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) และยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ภาพแห่งความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ การ จัดการเรียนการสอน (หลักสูตรและการสอน) และการ บริหารจัดการคุณภาพและโรงเรียนจะต้องพัฒนาและ ยกระดับโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลตามที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป้าหมายไว้ภายในปี การศึกษา 2555

แต่จากการวิจัยการดำเนินงานยกระดับ โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ในปีการศึกษา 2553-2555 พบสภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับระบบการบริหาร จัดการระบบคุณภาพดังกล่าว และยังไม่ปรากฏว่ามี โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 500 โรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะขอรับการประเมิน เพื่อขอรับรางวัลจากสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เป้าหมายการพัฒนาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐาน สากลในปีการศึกษา 2553-2555 ไว้ว่าในปี พ.ศ. 2553 โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลต้องผ่าน เกณฑ์การประเมิน จำนวน 200 โรงเรียน และใน ปี พ.ศ. 2555 ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 100 โรงเรียน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ของนักการศึกษา คือ เซอร์จิโอวานนี (Sergiojann) [11] ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพและกุญแจสำคัญที่ ไขไปสู่การเป็นโรงเรียนดีมีคุณภาพนั้น คือ คุณภาพ ของการบริหารโรงเรียน ส่วนบาสเก็ต และมิกลอส (Basket and Miklos) [4] ได้ให้ความเห็นว่าบทบาท ของการบริหารโรงเรียนมีผลต่อการสร้างคุณภาพของ โรงเรียน นอกจากนี้ ออสติน และเรโนลด์ (Austin and Reynolds) [12] ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารโรงเรียน

ครูใหญ่ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความสำเร็จ
ประสิทธิผลของโรงเรียน

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับ
ระบบโรงเรียนคุณภาพระดับโลกขึ้นมาสู่ความเป็น
โรงเรียนคุณภาพชั้นนำยังพบว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่มี
ผลต่อคุณภาพของระบบโรงเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียน
ที่ประสบผลสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
เป็นผลมาจากองค์ประกอบที่มีประสิทธิผลนั้นมีความ
สำคัญยิ่งต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียน จึงทำให้ผู้วิจัย
มีความสนใจที่จะศึกษา และพัฒนารูปการ
จัดการระบบคุณภาพ (Quality management System)
ของโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา

โดยพัฒนาแนวคิดจากแนวปฏิบัติในการบริหาร
โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิดจากนักการศึกษาและ
แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ร่วมกับ
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา
ประกอบด้วย การจัดการระบบคุณภาพตาม
เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติและระบบการจัดการ
ที่ดีของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล
สำคัญในการที่จะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการบริหาร
และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการ
ระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มี
ประสิทธิภาพ เอื้อต่อการเรียนรู้ และเกิดประสิทธิผล
ต่อผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
ได้แก่เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารอย่างน้อยสองภาษา
ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และ
ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลกจนส่งผลให้โรงเรียน
มาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จำนวน 119 โรงเรียน เป็นสถานศึกษา
ที่ผ่านการประเมินในด้านการพัฒนา และยกระดับ
โรงเรียนมาตรฐานสากล จากสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบ
คุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางของการ
บริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ
ระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ
การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ และแนวทางในการ บริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน มาตรฐานสากล

ส่วนที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสภาพ
และแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพใน
โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในประเด็น ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน และ
รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานวิชาการโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จำนวน 119 โรงเรียน จำนวน 328 คน

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา
และแนวทางการจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า
(Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบ
แบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพ ปัญหา
และแนวทางในการจัดการระบบคุณภาพ และหา
คุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดย
วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อ
คำถามรายข้อกับเนื้อหาและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่
ยอมรับได้ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และนำเครื่องมือไปทดลอง
ใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนในโครงการ

มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา รุ่นที่ 2 ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานวิชาการจำนวน 30 โรงเรียน จำนวน 60 คน และวิเคราะห์ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ .99

1.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยการค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ และวิเคราะห์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยการจำแนกจัดกลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหาร การศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ มีผลงานทางวิชาการ เช่น ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการถอดเทปและจากการจดบันทึก แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ส่วนที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นำผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อสภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ส่วนที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD)

2.2.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสารรูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 เป็นผู้บริหาร การศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิในสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำกับดูแลนโยบายการศึกษา และมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหาร การจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ มหาวิทยาลัยที่มีผลงานเกี่ยวกับการบริหาร หรือการ จัดการการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 เป็นผู้บริหาร การศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสบการณ์ ในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา การวิจัย และการบริหารจัดการระบบคุณภาพใน โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 2 คน และกลุ่มที่ 4 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล และมีประสบการณ์ในการบริหาร สถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา การวิจัย และกา รบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 2 คน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ 1) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบ คุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) ประเด็นการ
สนทนากลุ่ม

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ
ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาฉันทามติ (Consensus)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหาร
จัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.1 แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ
โรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงาน
วิชาการ ในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่เคยได้รับรางวัล
โรงเรียนพระราชทานตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 - 2557
จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 50 คน โดยวิธีการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ได้แก่ 1) รูปแบบการบริหารจัดการระบบ
คุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) แบบสอบถามเพื่อ
ประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของ
รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาโดยนำแบบประเมินไปให้อาจารย์ที่
ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษาแล้ว
ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จาก
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาในการทำหนังสือ
ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน
มาตรฐานสากลจำนวน 25 โรงเรียนและผู้วิจัยได้ส่ง
แบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยแนบรูปแบบ และ
แบบสอบถามความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของ
รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน
ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการ
บริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

**1. ผลการศึกษาสภาพ และแนวทางการ
บริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา**

**1.1 ผลการศึกษาสภาพในการบริหาร
จัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

1.1.1 สภาพการบริหารจัดการ
ระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยส่วน
ใหญ่มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ
80.13) โดยมีด้านผลลัพธ์มีสภาพการดำเนินการสูงสุด
(ร้อยละ 82.16) และด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียมีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับต่ำสุด
(ร้อยละ 78.34)

1.1.2 ปัญหาการบริหารจัดการ
ระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า
มีปัญหาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารโรงเรียน
2) ด้านครูและบุคลากร 3) ด้านการบริหารจัดการของ
โรงเรียน 4) ด้านผู้เรียน 5) ด้านคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ด้านนโยบายของนโยบายของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารระบบ
คุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการ
ระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการ
สอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนในโครงการ

มาตรฐานสากล พบว่า แนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และ 7 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และสภาพแวดล้อม

ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และสภาพแวดล้อม

2. ผลการสร้างรูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้น ได้รูปแบบ PIE MODEL ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วยบุคลากร และการบริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ *ขั้นตอนที่ 1* การวางแผน (Planning : P) ประกอบด้วย การนำองค์กร และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ *ขั้นตอนที่ 2* การดำเนินงาน (Implementing : I) ประกอบด้วย การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมุ่งเน้นบุคลากร และการมุ่งเน้นกระบวนการ *ขั้นตอนที่ 3* การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating : E) ประกอบด้วย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และผลลัพธ์ 3) ผลสัมฤทธิ์ (Results) ประกอบด้วย ผลผลิต (Outputs) ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน และผลลัพธ์ ได้แก่ (Outcomes) ได้แก่ ความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ และเงื่อนไขความสำเร็จ 3 เงื่อนไข ได้แก่ 1) นโยบายการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ความรู้ความสามารถ และความมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กับผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับสูงสุด และองค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จ มีความเป็นไปได้ ระดับต่ำสุด องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า มีความ มีประโยชน์สูงสุดและองค์ประกอบที่ 4 สภาพแวดล้อม มีความ มีประโยชน์ต่ำสุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่ มีสภาพการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิลัยพรณ์ เสรีวัฒน์ [5] ที่พบว่า ผลการประเมินด้านกระดานการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวดในโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับ มากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [6] ได้กำหนดให้มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับโรงเรียน ระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับชาติ

ทั้งนี้ได้มุ่งหวังให้รูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพในแต่ละระดับจะทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาย่างมีขั้นตอนสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนในโครงการมาตรฐานสากลทุกโรงเรียนนำไป

เป็นแนวทางในการปฏิบัติและดำเนินการอย่างจริงจัง ดังที่ วิโรจน์ สารรัตน์ [7] ให้ทัศนะว่าบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของโรงเรียนก็คือการนำนโยบายในรูปแบบต่าง ๆ จากส่วนกลางมาปฏิบัติให้บรรลุผล ซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็นนโยบายจากส่วนกลางจะทำให้โรงเรียนมีความสะดวกในการปฏิบัติมากขึ้น

2. องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต 4) สภาพแวดล้อม และมีผลย้อนกลับเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและควบคุมให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออสติน (Lunenburg and Omstein) [13] ที่ได้กล่าวถึงระบบการบริหารโรงเรียนในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งในระบบสังคมมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเปลี่ยนผลผลิต สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยนำเข้าและมีผลย้อนกลับเป็นกลไกที่สำคัญระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพความสำเร็จที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผลผลิต และผลการวิจัยของ มนต์นัทส มโนการณ [8] ที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารและครู กระบวนการ 2) กระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการปรับปรุง 3) ผลผลิต ประกอบด้วย โอกาสได้รับบริการทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา 4) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษา และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษา

ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าโรงเรียนในโครงการมาตรฐานสากลเป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคม ซึ่งทุกองค์ประกอบส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล และเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไข

ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประสบความสำเร็จ ดังแนวคิดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ว่าองค์ประกอบสำคัญของการบริหารคุณภาพ 7 หมวด แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในเชิงระบบเพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการที่มุ่งเน้นการสร้างผลงานที่เป็นเลิศโดยการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. รูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสม และเข้าใจในบริบทของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล มุ่งเน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาบุคลากรหลักที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน

ดังนั้น ความรู้ ความสามารถ และการยอมรับความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับพิศาล สร้อยรุหฺร่า และคณะ [9] ที่พบว่าบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคล อยู่ที่ผู้กำกับดูแล คือ คณะกรรมการสถานศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบต่อการจัดทำกฎบัตรของโรงเรียน กำหนดนโยบายของโรงเรียน ออกระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และผู้บริหารสูงสุด (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ซึ่งมีบทบาทที่ขยายกว้างมากขึ้น จึงมีการกำหนดความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบในการจัดการของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน วิลัยพรรณ เสรีวัฒน์ [5] ยังพบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพผู้บริหารมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับมณฑันภัส มโนการณที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูง และทुरกันดาร ด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารและครู และเบตวิน (อ่างในวิไลยพรรณ เสรีวัฒน์) ที่พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกที่ให้ความช่วยเหลือ และมีความสัมพันธ์ในการวัดคุณภาพการมอบอำนาจ การเรียนรู้กระบวนการ และการสนับสนุนการจัดการที่ดี ผู้เกี่ยวข้องภายนอกประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน

3.2 องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ กระบวนการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียน มาตรฐานสากล ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (planning : P) โดยมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Implementing : I) โดยมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluating : E) มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า มุมมองเชิงระบบเพื่อให้เป้าประสงค์สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างหัวข้อต่าง ๆ ในเกณฑ์อยู่ตลอดเวลา วงจรการเรียนรู้แบ่ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจประเมินความก้าวหน้า และการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ และการปรับแผนโดยอาศัยผลการประเมิน

นอกจากนี้ผลการวิจัยของมณฑันภัส มโนการณ [8] ยังพบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา บนพื้นที่สูงและทुरกันดารด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการปรับปรุง โดยผลผลิตซึ่งประกอบด้วย โอกาสได้รับบริการทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียน และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา วิไลยพรรณ เสรีวัฒน์ [5] ยังพบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการในด้านการปฏิบัติตาม แผนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลมี

ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอน คือ มีการจัดการเชิงระบบและมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด

พบข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา คือ ด้านการวางแผนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนตามหลักการ TQA รวมทั้งวิธีการตรวจสอบยังไม่สามารถดำเนินการได้ ควรกำหนดเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ควรมีระบบการทำงานที่ดี และชัดเจน ดังนั้นองค์ประกอบด้านกระบวนการควรมี ขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผลที่คอยขับเคลื่อนกระบวนการ บริหารจัดการระบบคุณภาพ ในโรงเรียน มาตรฐานสากลตามองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ 7 หมวด

3.3 องค์ประกอบที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ผลผลิต (Outputs) ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน และผลลัพธ์ (Outcomes) ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กล่าวถึงความสำเร็จขั้นสุดท้ายของโรงเรียนมาตรฐานสากลว่า คือ คุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนที่ได้รับการประเมินว่ามีหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่ดีเยี่ยม แต่การประเมินคุณภาพของผู้เรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ก็ไม่ถือว่าโรงเรียน นั้น ประสบความสำเร็จในการเป็น โรงเรียน มาตรฐานสากล นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องมีข้อมูลจาก นักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนในด้าน ความพึงพอใจ ความผูกพัน และความไม่พึงพอใจ และ สิ่งสำคัญเป็นอย่างมากคือ เมื่อโรงเรียนได้สารสนเทศที่ แสดงถึงความพึงพอใจ ความผูกพัน และความไม่พึงพอใจแล้วโรงเรียนต้องนำผลเหล่านี้มาวิเคราะห์หา สาเหตุ กรณีที่ดีแล้วก็แสดงว่ามาถูกทางแล้ว ทำให้ มากขึ้นไปอีก กรณีที่ยังไม่ดีก็จะได้ว่ามีสิ่งใดที่ยัง บกพร่องต้องปรับปรุงแก้ไข จะได้ดำเนินการได้ถูกต้อง ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ดร.กเกอร์ [5] ที่ให้ทัศนะว่า

หลักการประเมินผลที่เน้นวัตถุประสงค์และ ผลงาน (result-centered method) เป็นเรื่องของ การกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้บริหารระดับต่าง ๆ

ยึดถือเป็นแนวทางในการกระทำกิจกรรมให้บังเกิดผลงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสตรูฟเฟิลบีม (Stufflebeam) [14] ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์ว่าวัตถุประสงค์การประเมิน ผลลัพธ์ คือ การวัดการแปลความหมายและตัดสินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมหรือการดำเนินการใด ๆ นั้น เป้าหมายหลักก็คือเพื่อยืนยันขอบเขตซึ่งการประเมินตอบสนองความต้องการของผู้ได้รับประโยชน์อย่างถูกต้อง

3.4 องค์ประกอบที่ 4 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ สอดคล้องกับโรงเรียนสารวิทยา [10] ที่รายงานผลการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลว่าจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศและบริการแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และวารสารณ์ สีหนาท [2] ยังพบว่า การดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โรงเรียนต้องช่วยเหลือตนเอง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามีทั้งสภาพที่เอื้อและสภาพที่เป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการที่สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดบริบทเพื่อให้การบริหารจัดการขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดบริบทโครงสร้างขององค์กรและวิธีการที่องค์กรปฏิบัติ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ที่สำคัญในการทำงาน ความท้าทายและความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางที่กำหนดกรอบให้แก่ระบบการจัดการผลการดำเนินการขององค์กร

3.5 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย

1) นโยบายการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ความรู้ความสามารถ และความมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าการดำเนินงานในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังที่ วราภรณ์ สีหนาท [2] พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โรงเรียนต้องช่วยเหลือตนเอง

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลนอกจากนี้ผู้วิจัยได้พบข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ต้นสังกัดควรมีเป้าหมายชัดเจน มีการประกาศและแจ้งให้สถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรและของนโยบายเบื้องต้น ผู้นำระดับนโยบายต้องเข้าใจบริบทและแก้ไขให้ตรงประเด็น จึงจะเกิดการพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน หาวิธีการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีแนวคิด ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมสร้างสรรค์การศึกษา ควรใช้วิธีบริหารจัดการรูปแบบที่มีครูเป็นหลัก ควรจัดอบรมเข้มให้กับครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้เข้าใจบทบาท และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างถ่องแท้ ควรมีผู้รับผิดชอบในระดับเขตพื้นที่อย่างน้อย 2 คน และมีการนิเทศติดตามและนำผลการนิเทศติดตามมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านสภาพทั่วไปของการบริหารจัดการในโรงเรียนมาตรฐานสากล

จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นระดับนโยบายควรนำผลการดำเนินการดังกล่าวไปวางแผนนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ครบวงจร เพื่อให้โรงเรียนมีผลผลิตตามวัตถุประสงค์ตามภาพแห่งความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยนำเข้าที่จะทำให้โรงเรียนมาตรฐานสากลเกิดภาพแห่งความสำเร็จ

ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมและเข้าใจในบริบทของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนั้นทั้งระดับนโยบายและระดับสถานศึกษาควรใช้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยการสร้างเครือข่าย รวมกลุ่มกันวางแผนและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.3 ด้านกระบวนการ

จากผลการวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (planning : P) โดยมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน (Implementing : I) โดยมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล (Evaluating : E) มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และผลลัพธ์ จึงควรใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงระบบโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางระบบ การวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินการตามกลยุทธ์ การกำกับติดตาม และการรายงานผลจนเกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

1.4 ด้านผลสัมฤทธิ์

จากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต(Outputs) ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน และผลลัพธ์ ได้แก่ (Outcomes) ได้แก่ ความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จึงควรใช้ยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่สากลในทุกโรงเรียน ทุกระดับชั้น โดยใช้ระบบเทียบเคียง จัดเวทีแข่งขัน ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปทดลองใช้เพื่อให้ทราบถึงผลการวิจัยที่แท้จริง

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยาซึ่งสำเร็จได้ด้วย ความกรุณาอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย และอาจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง นำมาซึ่งคุณภาพวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันท์ศิลา และคณาจารย์ผู้สอนประจำโครงการปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้อบรม ให้วิชาความรู้ด้วยความห่วงใยอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก, ดร.ไพโรจน์ พิทักษ์สาธิต, ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, ดร.ศิริวรรณ อาจศรี, นายมนต์ชัย ปาณรูป และนายบุญส่ง แผงผล ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการสัมภาษณ์ และ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก, รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันท์ศิลา, ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์, ดร.เอกชัย ผาไชย, ดร.นิพนธ์ เสือก้อน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกตุ อุทธโยธา, ดร.ประไพพร อุทธิยา, ดร.เชน หมั่นเขตรกิจ, ดร.ธิดาวัลย์ อุ่นกอง และ ดร.โสภา อำนวยรัตน์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา และให้ข้อคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อปรับปรุง แก้ไขรูปแบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอขอบคุณ ดร.เอกชัย ผาไชย, ดร.สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์, ดร.สาโรจน์ แก้วอรุณ, ดร.รุ่งฤดี อาจหาญ และดร.รังสรรค์ นกสกุล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จนได้เครื่องมือที่คุณภาพสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตลอดจนประเมินรูปแบบในการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2553 หน้า 24.
2. วราภรณ์ สีหนาท. รูปแบบรายงานรายเขต รอบที่ 1 (Semi-Annual Report) เขตตรวจราชการที่ 4 โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสากล. ได้จาก : <http://www.inspect6.moe.go.th>. วันที่ เมษายน 2555.
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2553 หน้า 10.
4. นงลักษณ์ เรืองทอง. การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม; 2550 หน้า 7.
5. วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น; หน้า 207.
6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ TQA. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2556 หน้า 31.
7. วิโรจน์ สารัตนะ. ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพ ผู้ดำเนินการที่มีประสิทธิผล. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา. 2553.
8. มนต์นภัส มโนการณ. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงและทุรกันดาร. วิทยานิพนธ์ ก.ศด. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก; 2555 หน้า 182.
9. พิศาล สร้อยรุห์ร่า. แนวทางการบริหารโรงเรียนนิตยบุคคลในกำกับของรัฐ : กรณีโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์กรมหาชน). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรุงเทพฯ; 2551 หน้า ค.
10. โรงเรียนสารวิทยา. รายงานผลการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล. โรงเรียนสารวิทยากรุงเทพมหานคร. ได้จาก : <http://www.kroobannok.com>, วันที่ 25 เมษายน 2555.
11. Thomas J. Sergiovanni. The Principalsip : A reflective practice perspective, 2nd ed. (Needham Heights, MA : allyn and Bacon); 1991 p. 76.
12. G.E. Austin, and D. Reynolds. Managing for Improved School Effectiveness : An International survey School Organization. 10, 2/3 ; 1990 p. 151-153.
13. Fred C. Lunenburg and Allan C. Omstein. Educational Administration : Concepts and Practices (5thed). New York : Wedsworth Publishing, 2007 p 17-20.
14. Stufflebeam, D.L. & Madaus, G.F. Program evaluation : a historical overview. In D.L. Stuffleam, G.F. Madaus & T. Kellaghan (Eds). Evaluation Models. 2nded. Netherlands : Springer. pp.3-18.